

Via fora

Alcúdia, juliol i agost de 2011

Dijous dies 7, 14 i 28 de juliol, i 11 i 25 d'agost
Concentració: Porta de Sant Sebastià a les 21,00 h

Visites Guiades dramatitzades

La construcció i manteniment de les murades d'Alcúdia segellen no sols la imatge, l'encant i el urbanisme de la ciutat, sinó també la seva identitat i la dels seus ciutadans. Les murades d'Alcúdia, situades a un indret geogràfic estratègic enemic de les dues bades del nord de l'illa de Mallorca són fonamentals per entendre la creació d'Alcúdia i el seu esdevenir històric. Les murades han condicionat d'una manera o altra la vida dels ciutadans, tant durant els anys de la seva construcció i conservació,

axí com durant la seva utilització com element defensiu, la seva destrucció, i restauració com a monument del patrimoni històrico-artístic. Les visites guiades dramatitzades ens traslladen en el temps a cinc moments rellevants per la història d'Alcúdia a través de personatges reals que protagonitzen alguns dels episodis més importants de la vida de la ciutat, i que es recreen gràcies a una tasca de documentació històrica i a la interpretació d'un grup d'actors.

1 Porta de Sant Sebastià PRIMERA ESCENA: CONSTRUCCIÓ DE LES MURADES. SEGLE XIV.

L'any 1357, Pere el Cerimoniós, rei de la corona Catalanoaragonesa, roman amb guerra amb Pere el Cruel, rei de la corona de Castella. Davant el perill de l'atac de l'armada castellana a les costes de Mallorca Pere el Cerimoniós ordena que continuació i finalització de l'obra de les murades d'Alcúdia que s'havien iniciat l'any 1300 per Jaume II de Mallorca. A les obres hi treballen homes de les diferents viles de la part forana de Mallorca, en diferents torns, que sumen prop de 800 persones. La defensa de la vila està en mans del capità d'Alcúdia, Guillem Mosquerol, i del batle real, Bernat de Moror. Alcúdia és l'única vila que pot servir de refugi als habitants de la part forana de Mallorca en cas d'un atac castellà.

2 Vall Passeig Pere Ventayol SEGUNDA ESCENA: LES GERMANIES.

És novembre de 1521 i des de la primavera la vila està assetjada pels agermanats. Els agermanats són pagesos i menestralers de tota Mallorca que s'han aixecat en armes per tal de defensar les seves reivindicacions, acabar amb la corrupció i que tothom pagui els impostos segons els béns que posseeix. Tota Mallorca era en mans dels agermanats, tret d'Alcúdia on s'hi refugien els mascrats contraris a la Germania. Les murades de la vila albergaven refugi pels senyors de la ciutat i pels contraris a l'aixecament armat. Mentre Alcúdia està assetjada, els agermanats instauen les seves reformes i perseguixen ferotgerament els seus contraris. L'emperador Carles no farà cas de les demandes dels agermanats, als quals considera rebels a la seva autoritat. La majoria dels alcudians va resistir a les murades i es va mantenir fidel a les autoritats reials, però també n'hi havé com en Pere Ferrer Toleta, que es posaren al costat agermanat i s'uniren a les seves forces. Després de la guerra Alcúdia serà recompensada amb el títol de ciutat i molts privilegis.

3 Porta des Moll TERCERA ESCENA: ASSALT TURC A ALCÚDIA

La costa d'Alcúdia és plena de talaios i punts de vigilància. Ja des del segle XIV poc després de la creació de la vila, l'amenaça d'atacs marítims eren constants, i es tractava de tenir la vista cap a la mar tant de dia com de nit. Al llarg del segle XVI es produeixen nombrosos atacs turcs a les costes del regne de Mallorca (els atacs de Maó, Sóller, Pollença, Ciutadella,...). Alcúdia també va ser víctima d'aquests atacs turcs propiciats pel rei de França que s'alliarà amb els infidells de la cristianitat per atacar els regnes mediterranis de la monarquia hispànica, que després del descobriment d'Amèrica està més a l'aguait a l'Atlàntic.

L'any 1551 els talaios d'Alcúdia observen com un estol de sis fustes (vaixells) de moros s'acosten a les Cales del Cap des Pinar i els alcudians s'organitzen per aturar la razzia.

4 Camí de Ronda QUARTA ESCENA: DON JOSÉ DE MARICONDA

A partir de 1715, quan els borbons acaben de guanyar la guerra de Successió, comença un temps de crisi i d'incertesa per a Alcúdia. La ciutat està exhausta ja que ha de pagar el sou del governador, li ha de donar allotjament, juntament amb les nombroses tropes castellanes. A més, els alcudians els havien de portar llenya de les muntanyes comunes, aigua del pou de Fonolleta, oli o blat. Igualment tampoc podien faltar els mitjans de transport i bagatges, amb la qual cosa no quedava temps ni per conrear els propis camps. A partir de 1717 un altre fet vaaconseguir agurjar encara més la situació. Aquest no va ser altre que el nomenament de Don José de Mariconda com a governador d'Alcúdia, poc temps després de proclamar-se els Decrets de Nova Planta que aboliren les institucions del regne. El governador es va comportar de forma autoritària, orgullosa, immoral i injusta. Per si tot això no fos suficient amb l'excusa de la pesta de Marsella es va tancar el port d'Alcúdia per espai de 30 anys, i es suprimiren els privilegis fiscals atorgats pels alcudians després de la Germania, provocant el col·lapse de l'economia de la ciutat. Tot plegat va donar pas a una de les pitjors èpoques de la història d'Alcúdia provocant l'emigració i el despoblament.

5 Pont de la Vila Roja CINQUENA ESCENA: L'ESBUGAMENT DE LES MURADES.

A començament del segle XX ja fa molt temps que les murades han perdut la seva utilitat defensiva. Les murades, com a totes les ciutats murades, suposen un fre per al creixement i expansió urbanística a l'hora que un problema higiènic perquè no deixen circular l'aire. Aquestes foren les causes que provocaren l'esbugament de la majoria de ciutats europees. Tanmateix a Alcúdia no succeí aquest fet, per causa de la falta de recursos públics i de la minxa pressió demogràfica que presentava el municipi. No serà fins després de la guerra civil espanyola (1936-1939) quan es començarà timidament i de forma incompleta el seu desmantellament per tal de donar feina als aturats de la vila dins l'autarquia instaurada amb el franquisme. L'accio transcorre l'any 1941 en un tron de murada esbugada en tres obres dures a terme les tasques de demolició del mur. Dos homes més, vestits de falangistes, arriben al lloc en qüestió per tal de controlar la feina que fan els obrers per compte del municipi.

Crèdits Via Fora 2011

Idea original: Ajuntament d'Alcúdia. **Direcció:** Carles Pujols. **Ajudant de direcció:** Joana Fanals. **Producció i coordinació:** Carme Suárez. **Guionistes:** Antoni Mayol, Antoni Mas, Pere Salas, Antoni Domingo. **Música:** Hexacordo, director Jaume García, Juan García, Martí Cifre i Joan Bernat Gual Cifre. **Cantant:** Salvador Riutord. **Actors:** Jaume Gaya; J. M. Albíñana, Joan Gelabert; Jaume Segur; Joan María Pascual; Francesc Riera. **Vestuari:** Antònia Marqués (diseny) i Neus Alfaro (confecció). **Percussió:** Dimonis d'Hlachat. **Figurants:** Francesc Regué; Miquel Salom, Jaume Grimalt Mayol, Pep Toni Fernández, Angel Flete Peguero, Pedro José Fernández, Jaume Calafat, Antoni Mateu Vera, Antoni Comas, Adela Mir, Rosario Carmona, Francesca Palou, Salvador Riutord, Jero Barrera, Margalida Aguiló, Ana Belén Benítez, Carmen Fernández, Isabel Fiol, Magdalena Mir, Práxedes Font, Margalida Sampol, Jesusa San Juan, Ana Rincón Martínez, Sara Palomo, Noelia Caurel, Carme Navas, Caterina Pons, Joel Fernandez, Alex Fernandez, Maria Ferrer Comas, Paula Navarro. **Cor:** Xisca Cifre, Antonia Cáñaves, Monica Aliñan, Aina Tomás, Marga Autonell, Magdalena Fuster. **Clarinetes:** Carme Navas, Aida Mujica i Marga Autonell. **Claudi Alou.** **Composició musical cançons 1^a, 2^a i 5ª escena:** Dora Riutord

Organització

Ajuntament
d'Alcúdia

Col·laboració

FUNDACIÓ TEATRE PRINCIPAL

Crèdits Via Fora 2011

Idea original: Ajuntament d'Alcúdia. **Direcció:** Carles Pujols. **Ayudante de dirección:** Joana Fanals. **Producción y coordinación:** Carme Suárez. **Guionistas:** Antoni Mayol, Antoni Mas, Pere Salas, Antoni Domingo. **Música:** Hexacordo, director Jaume García, Juan García, Martí Cifre i Joan Bernat Gual Cifre. **Cantante:** Salvador Riutord. **Actores:** Jaume Gaya; J. M. Albíñana, Joan Gelabert; Jaume Segur; Joan María Pascual; Francesc Riera. **Vestuario:** Antònia Marqués (disenyo) i Neus Alfaro (confección). **Percusión:** Dimonis d'Hlachat. **Figurantes:** Francesc Regué; Miquel Salom, Jaume Grimalt Mayol, Pep Toni Fernández, Angel Flete Peguero, Pedro José Fernández, Jaume Calafat, Antoni Mateu Vera, Antoni Comas, Adela Mir, Rosario Carmona, Francesca Palou, Salvador Riutord, Jero Barrera, Margalida Aguiló, Ana Belén Benítez, Carmen Fernández, Isabel Fiol, Magdalena Mir, Práxedes Font, Margalida Sampol, Jesusa San Juan, Ana Rincón Martínez, Sara Palomo, Noelia Caurel, Carme Navas, Caterina Pons, Joel Fernandez, Alex Fernandez, Maria Ferrer Comas, Paula Navarro. **Cor:** Xisca Cifre, Antonia Cáñaves, Mónica Aliñan, Aina Tomás, Marga Autonell, Magdalena Fuster. **Clarinetes:** Carme Navas, Aida Mujica i Marga Autonell. **Claudi Alou.** **Composición musical canciones 1^a, 2^a y 5ª escena:** Dora Riutord

Info: T 971 89 71 85 - www.alcudia.net

Via fora

Ajuntament
d'Alcúdia

Alcúdia, july and august 2011

On Thursday 7th, 14th and 28th july, and 11 and 25 august

① Porta de Sant Sebastià, 21,00 h

Dramatized Guided Tour

The city walls are a unique factor in Alcudia's history. Throughout time, in one way or another, they have had a great influence over the lives of the town's inhabitants. These guided visits take us back to a different era performed by real actors who will bring history to life. These stories range from the life of a local dignitary in 1357 to a family trying to pass through the epidemic control to enter the town in 1870.

① Porta de sant Sebastià SCENE 1: CONSTRUCTION OF ALCUDIA'S DEFENSIVE WALLS

King Pedro, the Ceremonious, King of the Catalan-Aragon crown ordered the work on the walls of Alcudia to be continued and completed. The reason: the imminent attack by Pedro, the Cruel, King of Castile. These were times of war and the walls offered refuge to the inhabitants of the north of Majorca.

② Vall Passeig Pere Ventayol SCENE 2: LES GERMANIES.

It is November 1521. The town has been under siege by the "agermanats" since springtime. The "agermanats" (literally brotherhood) were peasants and artisans from all over Majorca, who had risen up to demand a series of rights, put an end to corruption and ensure that taxes were paid by everyone in accordance with what they owned. The whole of Majorca was in the hands of the "agermanats", except for Alcudia. The town's nobles and those opposed to the uprising had taken refuge within its walls. While Alcudia was under siege, the "agermanats" introduced their reforms and savagely hunted down their opponents. Emperor Charles I took no notice of the demands of the "agermanats", whom he regarded as rebelling against his authority. Most of the townspeople of Alcudia resisted the siege within the town's defensive walls, remaining loyal to the authorities, but there were also some, like Pere Ferrer Toleta, who sided with the "agermanats" and joined their forces.

③ Porta des Moll SCENE 3: TURKISH ASSAULT, THE 16TH CENTURY

Along the coast at Alcudia there are many watchtowers and observation posts. From the fourteenth century onwards, shortly after the town was founded, the threat of attack was constant and it was necessary to keep watch on the sea both day and night. Throughout the sixteenth century there were numerous Turkish assaults along the Balearic coastline (at Soller, Pollença, Mahón, Ciutadella, and so on). Alcudia also suffered attacks that were backed by the king of France who had allied himself with the Muslim raiders against the Spanish monarchy, which was growing in strength after the discovery of the Americas. In 1551 the watchers observed a fleet of six Moorish vessels approaching the coves of Cabo de Pinar.

④ Camí de Ronda SCENE 4: DON JOSÉ DE MARICONDA. THE 18TH CENTURY

From 1715 onwards, when the Bourbons had just won the Spanish War of Succession a period of crisis and uncertainties is instigated. The city is impoverished and exhausted given that it has to pay the governors salary and provide lodging for him along with the numerous Castilian troops. Furthermore the natives of Alcudia, the alcudians, had to bring him firewood from the communal mountains, water from the Fonolleta well, oil, wheat... The appointment of the new governor of Alcudia, Don José de Mariconda, in the year 1717 made the situation even worse...

⑤ Pont de la Porta Roja SCENE 5: XX CENTURY. DEMOLITION OF THE WALLS

After the Spanish Civil War, food and work were scarce. To give the unemployed work, the authorities of the Alcudia Movement ordered the demolition of the walls.

Credits.

Idea original: Ajuntament d'Alcúdia. Dirección: Carles Pujols. Ayudante de dirección: Joana Fanals. Producción y coordinación: Carme Suárez. Guionistas: Antoni Mayol, Antoni Mas, Pere Salas, Antoni Domingo. Música: Hexacordo, director Jaume García, Juan García, Martí Cifre i Joan Bernat Gual Cifre. Cantante: Dora Riutord. Actores: Jaume Gayà; J. M. Albiñana, Joan Gelabert; Jaume Seguí; Joan María Pascual; Francesc Riera. Vestuario: Antònia Marqués (diseny) i Neus Alfaro (confecció). Percusió: Dimonis d'Hiacat. Figurantes: Francesc Regué; Miquel Salom, Jaume Grimalt Mayol, Pep Toni Fernández, Angel Flete Peguero, Pedro José Fernández, Jaume Calafat, Antoni Mateu Vera, Antonia Comas, Adela Mir, Rosario Carmona, Francesca Palou, Salvadorà Riutord, Jero Barrera, Margalida Aguiló, Ana Belén Beneitez, Carmen Fernández, Isabel Fiol, Magdalena Mir, Práxedes Font, Margalida Sampol, Jesusa San Juan, Ana Rincón Martínez, Sara Palomo, Noelia Caurel, Carme Navas, Caterina Pons, Joel Fernandez, Alex Fernandez, Maria Ferrer Comas, Paula Navarro. Coro: Xisca Cifre, Antonia Canaves, Mònica Aliñan, Aina Tomàs, Claudia Alou, Magdalena Fuster. Clarinetes: Carme Navas, Aida Mujica i Marga Autonell. Composición musical canciones 1^a, 2^a y 5ª escena: Dora Riutord

Ajuntament
d'Alcúdia

FUNDACIÓ TEATRE PRINCIPAL

Roy Disney

Organització

Info: Tel: 971 89 71 85 - www.alcudia.net

Via fora

Alcúdia, Juli und August de 2011

Donnerstag, den. 7., 14. und 28 Juli, und den, 11. und 25 August

① Porta de Sant Sebastià, 21,00 h.

Führungen mit szenischen Darstellungen

Im Laufe der Geschichte von Alcudia hat die mittelalterliche Stadtmauer auf die eine oder andere Weise das Leben ihrer Einwohner geprägt.

Die Führungen mit szenischen Darstellungen versetzen uns – dank der geschichtlichen Dokumente und der Hilfe einer Schauspielergruppe – in andere Zeiten, andere historische Augenblicke zurück, und zwar mit realen Persönlichkeiten, die bei einigen der Episoden im Leben der Stadt eine Rolle spielten.

① Porta de sant Sebastià ERSTE SZENE: DIE ERRICHTUNG DER STADTMAUERN VON ALCUDIA

König Peter der „Zeremoniöse“, König des Reichs von Katalonien und Aragon, befiehlt, die Bauarbeiten an der Stadtmauer von Alcudia weiterzuführen und fertig zu stellen. Der Grund: Der drohende Angriff von Peter dem „Grausamen“, König von Kastilien. In diesen Kriegszeiten bieten die Mauern den Einwohnern im Norden von Mallorca Schutz.

② Vall Passeig Pere Ventayol ZWEITE SZENE: DIE „GERMANIES“.

Wir befinden uns im November 1521. Seit dem Frühling wird die Stadt von den „Agermanats“ belagert. Die „Agermanats“ waren Bruderschaften aus Bauern und Handwerkern aus ganz Mallorca, die zu den Waffen gegriffen hatten, um ihren Forderungen Nachdruck zu verleihen, der Korruption ein Ende zu setzen und zu erreichen, dass die Steuern entsprechend den Besitztümern jedes Einzelnen berechnet wurden. Ganz Mallorca war von den Bruderschaften eingenommen, ausgenommen Alcudia. Die Stadtmauer der Stadt hatten den Stadtherren und Gegnern des Aufstands als Zuflucht gedielt. Während Alcudia belagert wurde, setzten die „Agermanats“ ihre Reformen durch und verfolgten ihre Gegner unerbittlich. Kaiser Karl V ging auf die Forderungen der „Agermanats“ nicht ein, da er sie als Rebellen gegen seine Autorität ansah. Die Mehrzahl der Bewohner von Alcudia leistete innerhalb der Stadtmauern Widerstand und war den Obrigkeit treu, aber es gab auch einige, unter ihnen Pere Ferrer Toleta, die sich auf die Seite der „Agermanats“ schlugen und ihre Kräfte vereinten.

③ Porta des Moll DRITTE SZENE: 16. JAHRHUNDERT: TÜRKISCHER ANGRIFF

An der Küste von Alcudia gibt es verschiedene Wachtürme und Beobachtungspunkte. Vom XIV Jahrhundert an, nach der Gründung der Stadt, herrschte eine ständige Bedrohung. Es war unerlässlich, das Meer am Tage wie auch in der Nacht zu überwachen. Im Verlauf des XVI Jahrhunderts erfolgten zahlreiche Angriffe der Türken an den Küsten der Balearen (die Angriffe von Soller, Pollença, Mahón, Ciutadella,.) Auch Alcudia war Opfer solcher Attacken, die der König von Frankreich ausführen ließ, der sich mit den Ungläubigen gegen die spanische Monarchie, die sich nach der Entdeckung Amerikas in voller Expansion befand, verbündet hatte.

Im Jahr 1551 beobachteten die Wachturmwächter, wie sich eine Flotte von sechs maurischen Schiffen den Buchten von Cabo de Pinar näherte.

④ Ort: Camí de Ronda VIERTE SZENE: 18. DON JOSÉ DE MARICONDA

Nachdem die Bourbonen den spanischen Erbfolgekrieg gewonnen haben, setzt ab 1715 eine von Krisen und Unsicherheit geprägte Zeit ein. Die Stadt ist am Ende ihrer Kräfte, denn sie muss die Bezahlung des Gouverneurs übernehmen und ihm und den zahlenmäßig großen kastilischen Truppen Unterkunft gewähren. Außerdem müssen ihm die „Alcudians“ Brennholz aus den umliegenden Bergen holen, Wasser aus dem Fonolleta-Brunnen, Öl, Weizen... Die Ernennung von Don José de Mariconda im Jahr 1717 zum neuen Gouverneur von Alcudia verschlimmert noch die Situation...

⑤ Ort: Brücke „Pont de la Villa Roja“ FÜNFTES SZENE: 20. JAHRHUNDERT: ABRISS DER STADTMAUER

Nach dem spanischen Bürgerkrieg waren Lebensmittel und Arbeit knapp. Um eine Beschäftigung für die Arbeitslosen zu finden, ordneten die Behörden der Bewegung von Alcudia den Abriss der Stadtmauer an.

Abaspann

Idea original: Ajuntament d'Alcúdia. Dirección: Carles Pujols. Ayudante de dirección: Joana Fanals. Producción y coordinación: Carme Suárez. Guionistas: Antoni Mayol, Antoni Mas, Pere Salas, Antoni Domingo. Música: Hexacordo, director Jaume García, Juan García, Martí Cifre i Joan Bernat Gual Cifre. Cantante: Dora Riutord. Actores: Jaume Gayà; J. M. Albiñana, Joan Gelabert; Jaume Seguí; Joan María Pascual; Francesc Riera. Vestuario: Antònia Marqués (diseny) i Neus Alfaro (confecció). Percusió: Dimonis d'Hiacat. Figurantes: Francesc Regué; Miquel Salom, Jaume Grimalt Mayol, Pep Toni Fernández, Angel Flete Peguero, Pedro José Fernández, Jaume Calafat, Antoni Mateu Vera, Antonia Comas, Adela Mir, Rosario Carmona, Francesca Palou, Salvadorà Riutord, Jero Barrera, Margalida Aguiló, Ana Belén Beneitez, Carmen Fernández, Isabel Fiol, Magdalena Mir, Práxedes Font, Margalida Sampol, Jesusa San Juan, Ana Rincón Martínez, Sara Palomo, Noelia Caurel, Carme Navas, Caterina Pons, Joel Fernandez, Alex Fernandez, Maria Ferrer Comas, Paula Navarro. Coro: Xisca Cifre, Antonia Canaves, Mònica Aliñan, Aina Tomàs, Claudia Alou, Magdalena Fuster. Clarinetes: Carme Navas, Aida Mujica i Marga Autonell. Composición musical canciones 1^a, 2^a y 5ª escena: Dora Riutord